Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo tygodniowe.
Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych
wychodzi co Poniedziałek w objętości pół arkusza.

Nr. 15 i 16. **Poniedziałek**, dnia 17. Czerwca 1878. **V. rocznik.**

Towarzystwo spożywcze we Lwowie.

Dnia 16. b. m. odbyło się walne zgromadzenie Towarzystwa spożywczego lwowskiego. Podajemy czytelnikom naszym więcéj szczegółowy przebieg tegoż zgromadzeuia, gdyż uważamy sprawę stowarzyszeń spożywczych za nader ważną dla kraju — a powiadomienie się o rozwoju lwowskiego towarzystwa jest utrudnionem z powodu, że Dyrekcya w tym roku nie ogłosiła swego sprawozdania drukiem.

Po zagajeniu zgromadzenia przez wiceprezesa p. Malego Józefa odczytał imieniem Dyrekcyi p. A. Żabicki następujące:

Sprawozdanie z czynności Dyrekcyi i obrotu interesów Towarzystwa Spożywczego we Lwowie za czas od dnia 1. stycznia 1877. do dnia 30. kwietnia 1878.

„Zdajemy Wam sprawę z drugiego okresu istnienia Towarzystwa Spożywczego, od dnia 1. stycznia 1877. do dnia 30. kwietnia 1878. r.

Objęliśmy ponownie szesnaście miesięcy w tym drugim okresie, głównie dla tego, że zamierzamy na przyszłość lata rachunkowe w naszém Towarzystwie stosować do istoty interesów spożywczych, których regulowanie zależy od stanu urodzajów każdego roku, tak iż roczne umowy o dostawę najgłówniejszych artykułów żywności zawiérane bywają zwykle w czasie żniw, i do ruchu tychże interesów, który za powrotem mieszkańców do stolicy z kąpiel, z prowincyi, po feryach, każdorazowo się ożywia i w tém ożywieniu aż do drugich feryi jednostajnie się utrzymuje. W środku lata, kiedy z powodu wydalenia się znacznéj liczby członków z miasta, ruch spożywczy w Towarzystwie słabnieje, a zatém i czynności administracyjne zarządu się umniejszają, będzie oraz właściwa pora do sporządzania inwentarzy zapasów, zamknięcia corocznych rachunków i zestawienia bilansu. Dla tych powodów zamierzyliśmy w następnym III okresie rachunkowym objąć 14 miesięcy, to jest czas od 1 maja b. r. do 30. czerwca 1879. r. i na przyszłość, normalne lata rachunkowe rozpoczynać każdorocznie z dniem 1.lipca jednego roku a kończyć z dniem 30. czerwca następnego roku. W téj mierze postawiliśmy na porządku dziennym w trzeciém miejscu zmianę §. 59, a względnie i §. 34. w naszych statutach, i ufamy, że Szanowne Zgromadzenie raczy uchwalić, aby zamiast roku kalendarzowego, za rok administracyjny w naszém Towarzystwie obrać rok gospodarski, do roku szkolnego zarazem zbliżony, i termin do odbywania zwyczajnych Walnych Zgromadzeń wyznaczyć najpóźniéj do pierwszéj połowy miesiąca października każdego roku.

Oprócz tego, obecnie, objęcie takiéj saméj liczby miesięcy w drugim okresie, co w piérwszym, podaje nam sposobność do łatwego porównania wyników osiągniętych w obu tych okresach, i do wysnucia oczywistego wniosku, że Towarzystwo nasze rozwija się i wzrasta, i że w tym rozwoju i wzroście zdoła nietylko pozbyć się niedoboru ale i osiągnąć dla członków wszystkie korzyści, jakie sobie Towarzystwo za cel i zadanie wytknęło.

Wprawdzie w drugim okresie liczba członków 307, po wystąpieniu 27 zmniejszona do 280, powiększyła się tylko o 62, ale za to wszyscy ci członkowie nowoprzybyli należą do rzędu członków czynnych, to jest kupujących, i pomimo szczupłéj swéj liczby przyczynili się do tego, że suma zakupna, w I. okresie wynosząca tylko 70,453 zł. 61 ct. wzrosła w IIgim do 121.224 zł. 84 ct. czyli powiększyła się o 74%.

I). Przechodząc do szczegółowego rozpatrzenia gałęzi spożywczych naszego Towarzystwa, największy postęp widzimy w gałęzi pieczywa. W I. okresie suma zakupna w téj gałęzi wynosiła tylko 10,279 zł. 66 ct. i przyniosła tylko 369 zł. 04 ct. dochodu; w II okresie zakupno w jednéj tylko gałęzi żytniego pieczywa wzrosło do 21.383 zł. 62 ct. a z dodaniem kosztów wyrobu i zarządu do 26.383 zł. 62 ct. i odrzuciło 2564 zł. czystego dochodu, to jest ruch powiększył się w 2½, a dochód w 6-nasób. — Postęp ten zawdzięczamy głównie wzięciu we własny zarząd wyrobu pieczywa. W ciągu II okresu wypiekliśmy 220.000 bochenków po 1·20 kilogram. chleba. Przyjmując że jeden członek, to jest jedna rodzina ze służbą, spożywa dziennie co najmniéj 1½ bochenka chleba,

wypada z rachunku że dopiéro $^4/_5$ członków zaopatrują się w chléb Towarzystwa i że wyrób własny chleba jest jeszcze dalekim od zaspokojenia w zupełności potrzeby wszystkich członków w ich dzisiejszéj liczbie, a tém mniéj będzie mógł sprostać powiększeniu téjże, a więc nie będzie nigdy przewyżki produkcyi rozchodzącéj się poza obręb Towarzystwa, z któréjby można ciągnąć zyski, czyli zarobkować, a zatém i administracya podatków nie będzie miała słusznéj podstawy do nałożenia na nasz wspólny piec piekarniany podatku bądź zarobkowego bądź dochodowego. Po tém zboczeniu *ad usum* władz administracyjnych, wracając do przedmiotu, musimy podnieść drugą, osiągniętą przez objęcie pieczywa we własny zarząd korzyść, to jest jego przedniość i wyborność, która zyskała ogólne i ustalone uznanie członków. Nadto gdy cena chleba Towarzystwa była w przecięciu o jednego centa na bochenku niższą od cen targowych, a wartość chleba wskutek przedniejszego gatunku mąki, użytéj do jego wyrobu, była o jednego centa wyższą od chlebów innych piekarzy, więc prócz dochodu dla Towarzystwa w ogóle, jeszcze i członkowie pojedyńczo na zakupnie własnego chleba odnieśli bezpośrednią korzyść ct. 2×220.000= **4400** zł. W drugiéj połowie z. r. zabraliśmy się do wyrabiania także pszennego pieczywa, którego próbki powszechnie uznano za lepsze od tego samego rodzaju wyrobu innych piekarzy. Druga ta gałęź pozostawiona dotąd w rękach piekarzy, któréj obrót wyniósł zaledwo 2312 zł. i dał zaledwo 233 zł. 52 ct. dochodu, mogłaby była równe, co żytnie pieczywo przynieść korzyści tak dla pojedyńczych członków w szczególe, jak dla Towarzystwa w ogóle, ale zależne warunki, wśród których prowadzimy wspólny piec piekarniany, mianowicie wypadek iż mieniając po raz czwarty lokal w ciągu jednego roku zniewoleni byliśmy w miejsce obszerniejszego szczuplejszy piec wynająć, skłoniły nas do odroczenia tego przedsiębiorstwa aż do chwili, w któréj członkowie, zrozumiawszy dobrze swój własny interes, zdobędą się na silną wolą przyprowadzenia do skutku przed rokiem tu w tém miejscu nietylko zaproponowanego ale już i w uchwałę zamienionego projektu zakupna częściowo zabudowanéj realności dla urządzenia w niéj własnych pieców piekarnianych, zapomocą oddzielnéj od udziałów wkładki, około 3000 zł. wynieść mającéj. Z tą gotówką w ręku, przy dzisiejszém obniżeniu i obciążeniu ogólném wysokiemi długami hipotecznémi realności we Lwowie, możnaby nabyć na własność nawet obszerny budynek z gruntem. Otwarta przed rokiem w tym celu subskrypcya doszła do 1311 zł. a złożona na rachunek téj subskrypcyi gotówka do 444 zł. 03 ct. Skorzystamy znowu z licznéj obecności Szanownych członków na dzisiejszém Zgromadzeniu, aby przy końcu posiedzenia zaprosić ich do dalszego subskrybowania dla zakupna realności na własność.

II. W gałęzi drzewa opałowego suma zakupna w I okresie wynosząca 12.650 zł. 53 ct. i odrzucająca zaledwo 400 zł. dochodu, w II okresie wzrosła do 18.430 zł. 74 ct., czyli powiększyła się w półtoranasób i przyniosła 1409 zł. 30 ct. dochodu, który wzrosł w $3^1/_2$-nasób. Oprócz tego dochodu dla Towarzystwa, jeszcze i członkowie pojedyńczo przy zakupnie drzewa z naszego składu płacąc za jeden 4metrowy stos w przecięciu o 1 zł. poniżéj ceny targowéj i otrzymując drzewo wyborowe, w miarze nieuszczuplonéj i w dostawie ściśle kontrolowanéj odnieśli bezpośrednią korzyść dającą się obliczyć na $1^1/_2$ zł. od każdego 4-metrowego stosa, to jest $1^1/_2$×1300= 1950 zł. Nie dopełniliśmy naszego obowiązku, gdybyśmy osiągnięcie tego wyniku w znacznéj mierze nie przypisali pilności i ścisłości dozoru, jaki nasz członek p. K. Hroboni nad składem naszego drzewa bez przerwy wykonywał.

III. W gałęzi mięsiwa suma zakupna mięsiwa w I. okresie wynosząca 16240 zł. 80 ct. wzosła w II do 21580 zł. 29 ct. czyli powiększyła się o 32%, a czysty dochód I okresu 180 zł. 93 ct. wzrósł w II do 452 zł, 46 ct. czyli powiększył się o 150%. Oprócz tego dochodu dla ogółu Towarzystwa, obniżenie ceny targowéj o $1^1/_2$ ct. na pół kilogramie mięsa dało członkom bezpośrednią korzyść $1^1/_2$×129.481=1942 zł. 23 ct. Lecz wyznajemy, że ani bezpośrednia dla pojedyńczych członków, ani pośrednia dla ogółu Towarzystwa korzyść nie odpowiada w téj gałęzi wysokości obrotu, i że rozwój jéj nie jest zdolnym wytrzymać porównania z rozwojem gałęzi pieczywa. Aby ją uczynić intratniejszą i korzystniejszą, potrzeba wyrąbywanie mięsa objąć we własny zarząd.

IV. W gałęzi nafty suma zakupna wynosząca w I. okresie 4508 zł. 53 ct. i odrzucająca 117 zł. dochodu, wzrosła w IIgim do 6016 zł. 86 ct. i przyniosła 468 zł. 38 ct. to jest obrót wzrósł o 25%, a czysty dochód pomnożył się w 4-nasób. To powiększenie czystego dochodu w stosunku 1:16 do powiększonego obrotu, przypisać należy korzystniejszym warunkom wyjednanym od dostawcy nafty głównie przez zarządzenie zakupna znaczków z góry za gotówkę. — Oprócz tego opust 5 ct. na każdéj litrze przyniósł członkom bezpośrednią korzyść 5 ct. × 24068 litr = 968 zł. 72 ct.

V. W spiżarni towarów korzennych i reszty potrzeb spożywczych suma zakupna w I okresie wynosząca 26.694 zł. 49 ct. i odrzucająca 2280 zł. dochodu wzrosła do 46.501 zł. 33 ct. i odrzuciła 3.378 zł. 92 ct. dochodu to jest suma zakupna wzrosła o 74% a dochód o 48% Niższy procent powiększonego dochodu w stosunku do powiąkszonego procentu zakupna wynikł z podwyższenia opustu dla kupujących członków z ceny towarów, wskutek czego podwyższyła się bezpośrednia dla nich korzyść, dająca się obliczyć po przeciętnych 3 centach od 82.546 kilogramów, 5.582 liter, 3.104 pakietów; razem 91.232 × 3 = na **2.736** zł. **98** ct.

Lecz rzeczony dochód spiżarni nie jest, jak w piérwszych czteréch gałęziach interesów Towarzystwa, czystym dochodem. Potrzeba od cyfry dochodu potrącić koszta utrzymania spiżarni. Te koszta tak w I. jak II. okresie dochodziły do 5000 zł., lecz gdy w I. okresie potrzeba było aż 2700 zł. dołożyć do utrzymania spiżarni, to w II. kwota przeniesionego z innych gałęzi na spiżarnią zysku spadła na 1683 zł. Z tego zestawienia wypływa, że gdy suma sprzedaży towarów korzennych i reszty artykułów spożywczych dojdzie do 4380 zł. co miesiąc, dochód ze spiżarni wyrówna się z kosztami jéj pomieszczenia i obsłużenia, gdyż ani piérwsze ani drugie nie potrzebuje powiększenia, nawet na wypadek zdwojenia ruchu spiżarnianego. Powiąkszenia tego ruchu do wyżwskazanéj pożądanéj cyfry można już w bieżącym okresie słusznie się spodziéwać w skutek normalnego przyrostu liczby członków, chociaż dałoby się ono zapewnić i przyspieszyć przez proste przeniesienie lokalu w miejsce bardziéj centralne dla członków, a więc dogodniejsze do uskutecznienia przez nich dziennego zakupna, które o dwakroć przewyższa zakupna miesięczne.

Dla lepszego uwidocznienia powyż wyszczególnionych wyników, streszczamy je w tabelarycznem zestawieniu:

	Suma zakupna		Czysty dochód dla ogółu Towarzystwa		Bezpośrednia korzyść dla członków		Obliczone w % powiększenie		
	w I okresie	w II okresie	w I okresie	w II okresie	w I okresie	w II okresie	Sumy zakupna	czystego dochodu Tow.	bezpośred. korzyści dla czł.
Pieczywo . .	10.279.66	28.695·62	+ 369·04	+ 2.897·52	810·05	4.637·44	1·79	6 85	4·72
Drzewo . .	12.650·53	18.430·74	+ 400·—	+ 1.409·30	627.25	1.950·—	0·45	3·52	2.11
Mięso . . .	16.420·80	21.580·29	+ 180·90	+ 452·46	1.386·72	1.942·23	0·31	1·50	0.47
Nafta . . .	4.403·13	6.016.86	+ 117·—	+ 468·38	890·—	968·72	0·37	3 00	0·09
Spiżarnia . .	26.694·49	46.501·33	—2720·—	— 1.621·08	1.523·07	2.736.98	0.74	0·48	0.79
	70.453·61	121.224·84	— 1.653·03	+ 3.606·58	5.237·09	12.235·37			
	koszta ogólnéj administracyi		— 1.568·70	— 2.342·06					
			— 3.221·73	+ 1.264·52	zwyżka + 169·71 odpisanych udziałów = 1434·23 — 3221·75 = 1787·50				

wykazanego niedoboru.

Postąpiliśmy naprzód na całéj linii, we wszystkich gałęziach i kierunkach.

Gdyby można było oderwać się od przeszłości i uwolnić od ciężaru zaciągniętych w niéj zobowiązań, gdyby można było rachunki drugiego okresu zestawić bez pokrycia strat piérwszego, to bilans przedstawić się mający Szanownemu Zgromadzeniu, wykazałby wynik dodatni wyrażony zwyżką 1264 zł. 52 ct, która rozdzielona na 3035 zł. 68 ct. wpłaconych z d. 31. grudnia 1876. r. udziałów dałaby 41½% dywidendy. Wynik tém świetniejszy, że osiągnęliśmy go bez grosza własnego kapitału obrotowego, który, jak rubryka I. zestawienia porównawczego wykazuje, pochłoniętym został przez niedobór I. okresu, że osiągnęliśmy go pomimo uwięzienia dwóch tysięcy w przygotowawczych kosztach założenia, urządzenia i inwentarza i że osiągnęliśmy go w dodatku do 738 zł. 06 ct. zapłaconych odsetek od wypożyczonych kapitałów.

Lecz solidarność z przeszłością nie dozwala nam osiągniętéj w II. okresie zwyżki rozdzielić pomiędzy członków i korzyść należenia do Towarzystwa uwidocznić w namacalnéj dywidendzie. Za naukę się płaci. Przedewszystkiém potrzeba było przekazane przez okres I. w spuściźnie okresowi IImu rachunki pokryć, naciągnięte przezeń aktywa zredukować do ich rzeczywistéj wartości i wypełnić luki w jego pasywach, tak że po dokonaniu tych rektyfikacyi ze zwyżki 1264 zł. 52 ct. pozostało zaledwo 100 zł. dla zmniejszenia niedoboru wykazanego z dniem 31. grudnia 1876. r.

Przez zarachowanie w powyższy sposób zwyżki dorobek dodatni okresu drugiego nie ulotnił się i nie znikł; w gruncie rzeczy Towarzystwo nasze pzez ów dorobek stało się o 1264 zł. 52 ct. bogatszém, czyli okres II. wydobył tę kwotę z interesu spożywczego, którą na wypadek likwidacyi z końcem 1876. r. członkowie musieliby byli z własnéj wyciągnąć kieszeni i dopłacić dla pokrycia zobowiązań Towarzystwa w obec osób trzecich.

Dziś, w skutek osiągniętej w II okresie zwyżki 1264 zł. 52 ct. i dopłaconych w ciągu tegoż okresu udziałów w kwocie 1201 zł. 28 ct. pokrywamy w zupełności własnym kapitałem niedobór 1787 zł. 50 ct. i unieruchomiony w kosztach założenia, urządzenia i inwentarza majątek, tak iż wierzyciele nasi mają całkowite pokrycie w zapasach towarów, znajdujących się w rzeczywistości w naszych magazynach i my całego wypożyczonego kapitału użyć możemy do zakupywania artykułów spożywczych. Możemy więc żywić nadzieję, że pod korzystniejszymi finansowymi warunkami rozpo-

czynając okres III., będziemy w stanie z jego końcem pomyślniejsze, aniżeli z końcem okresu II. wyniki wykazać, a mianowicie cały niedobór umorzyć.

Wprawdzie niedobór w bilansie, uniemożebniający rozdzielenie dywidendy, wstrzymuje członków od znaczniejszych wpłat na udziały, zamyka Towarzystwu przystęp do taniego kredytu i przeto przeszkadza zarządowi do robienia interesów spożywczych na większe rozmiary z większymi zyskami, a zatém opóźnia i zwalnia rozwój Towarzystwa, ale jak doświadczenie pokazało, nie jest takowy dla niego tak podkopującym i zabójczym jak dla zakładów bankowych, nie odstrasza wcale nowych członków od przystępywania do Towarzystwa, a to dla tego, że w Towarzystwie spożywczém dywidenda od drobnych udziałów jest rzeczą podrzędną, którą o wiele przewyższa bezpośrednia korzyść na zakupnie towarów, w doborowych gatunkach, sprawiedliwie odmierzanych, po zniżonych cenach. Korzyść ta w II. okresie wynosiła 10 zł. na każdych 100 zł. zakupna, tak iż członek, który w Towarzystwie spożywczém np. złożył udział 10 zł., a zakupił w roku artykułów żywności za 500 zł., nie otrzymał wprawdzie 1 zł. dywidendy, ale za to zyskał 50 zł. na zakupnie. Tu tkwi tajemnica, dla czego Towarzystwo spożywcze, pomimo niedoboru, rozwija się i wzrasta.

Zarazem fakt, że Towarzystwo spożywcze po stracie całego własnego kapitału i uwięzieniu połowy kapitału wypożyczonego w przedwstępnych wydatkach nie runęło, ale potrafiło wzróść w liczbę członków, powiększyć i rozgałęzić interesy, poprowadzić takowe w sposób korzystniejszy dla członków, a przytém odzyskać znaczną część utraconego kapitału, jest dowodem, że towarzystwa spożywcze w naszych stosunkach handlowych są potrzebną instytucyą, że dla ich bytu i rozwoju istnieją w kraju naszym nader przychylne i sprzyjające warunki i że ważne ekonomiczne zadania mają w nim do spełnienia.

Nie da się zaprzeczyć, że Towarzystwo nasze nawet w tak słabiuchnym stanie, w jakim z powyż wyłuszczonych powodów na tutejszym placu targowym wystąpiło, już nie mały wpływ wywarło na ulepszenie niektórych artykułów spożywczych i na zniżenie ich cen na targu lwowskim z jednéj strony, a z drugiéj skłoniło wielu producentów do bezpośredniego zaofiarowania nam swoich płodów i wyrobów spożywczych z pominięciem dotychczasowych pośredników, którzy i producentów i konsumentów niemiłosiernie dotąd wyzyskiwali i obdzierali. Powszechnie jest przyznaném, że dopiéro Towarzystwo spożywcze wyrób żytniego chleba doprowadziło do nieznanéj przedtém doskonałości, a pośrednio zmusiło i innych piekarzy do ulepszenia pieczywa lwowskiego w ogóle. Ono to piérwsze obniżyło ceny drzewa opałowego i utrzymało je przez cały czas w jednostajnéj wysokości, rozbijając i uniemożebniając zmowę handlarzy dla sztucznego cen podwyższenia. Ono utrzymując ceny wszelkich artykułów przy możliwéj niskości, zmusza także kramarzy do trzymania się blisko tych cen w ich sklepach. Ono przez otworzenie i zapewnienie odbytu skłoniło już kilkanaście rolnych gospodarstw domowych do wyrabiania artykułów żywności: mianowicie masła i sérów we własnym zarządzie, co zwiększyło ich obfitszy dowóz na targ lwowski i wpłynęło na obniżenie ich ceny.

Słowem, już w dzisiejszém stadium swego rozwinięcia, Towarzystwo spożywcze obiecuje wywiązać się z programu zadań ekonomicznych, jaki w swoim statucie i w swojém piérwszém sprawozdaniu za cel sobie postawiło i spełnić oczekiwania życzliwości, którą opinia publiczna Towarzystwo nasze otacza."

Po przyjęciu do wiadomości powyższego sprawozdania odczytał dr. Zgórski imieniem komisyi kontrolującéj następujące téjże sprawozdanie:

„Przedewszystkiem wypada nam Szan. Zgromadzeniu z powołaniem się na wywody, które osobny referent uwidoczni, wytłumaczyć, dlaczego przedkładamy rachunki za czas 16 zamiast 12 miesięcy. Czynimy to w przypuszczeniu, że Szan. Zgromadzenie zgodzi się, aby na przyszłość rok administracyjny rozpoczynał się 1 lipca a kończył się 30 czerwca każdego roku. Niechcąc więc, aby okres następny trwał 18 miesięcy przedłużyliśmy ubiegły o 4 miesiące, a następny tylko o 2 miesiące będzie już dłuższy.

Przechodząc teraz do zdania sprawy z rachunków i czynności Dyrekcyi za peryod ubiegły ma zaszczyt podpisana komisya kontrolująca Szan. Zgromadzenie uwiadomić, że zbadała szczegółowo przedłożony przez Dyrekcyą bilans z dnia 30. kwietnia 1878. r. i rachunki za czas od 1. stycznia 1877. do 30. kwietnia 1878. r. i znalazła takowe zgodnemi z księgami i inwentarzem majątku Stowarzyszenia, sporządzonym przez podpisaną komisyą dnia 30. kwietnia 1878. r.

Straty na interesie wynoszą po 30. kwietnia 1878. kwotę 1778 zł. 50 ct. po potrąceniu funduszu rezerwowego w kwocie 398 złr. zaś tylko 1380 złr. 50 cnt. co w stosunku do udziałów, które po dzień 30. kwietnia 1878. w myśl statutu w kwocie 6.319 zł. wpłacone być powinny, wynosi 21·85%, w porównaniu z rokiem zeszłym mniéj o 14·15%.

Celem wytłumaczenia, dlaczego nie ziściły się w zupełności nadzieje w poprzedniém sprawozdaniu naszém wyrażone, a mianowicie, że w ciągu bieżącego roku niedobór zeszłoroczny w zupełności da się usunąć naprowadza komisya następujące okoliczności:

a) z dochodów tegorocznych spłacono za rok 1876 długi, które w rachunek r. 1876. jeszcze nie weszły w kwocie . . . . 968 złr. 82 ct.

amortyzowano koszta założenia, urządzenia i t. d. w kwocie . . . 280 zł. 47 ct.
Razem . . 1249 zł. 29 ct.
Dodawszy zniżkę rachunku strat w porównaniu z zeszłym rokiem o kwotę 99 zł. 84 ct.
Okazuje się ulżenie ciężarów Towarzystwa o kwotę . . . . . . 1349 zł. 13 ct., co komisya w danych okolicznościach za pomyślny rezultat uważać musi;

b) manko na towarach, które zwłaszcza co do dyferencyi w inwentarzach ciągle jeszcze jest za wysokie i wynosi w tym wypadku 837 złr. 33 ct. — obciążyło rachunek strat przynajmniéj o tyle, że w razie normalnego zmniejszenia byłby rezultat powyższy z r. 1877 1349 złr. 13 ct. wzmógł się do kwoty wyrównywającéj obecny niedobór.
Gdy jednak obecnie już nie ma żadnych dawniejszych rachunków nie zamkniętych do wyrównania, a coraz ściślejsza kontrola w sklepie wygórowane dotąd manko zmniejsza, przeto śmiało komisya twierdzi, że coraz więcéj zbliżamy się do wyrównania stanu biernego z czynnym;

c) niedostateczny kapitał własny, a wysoko oprocentowany kapitał zkądinąd nam się ofiarujący (zapłaciliśmy tytułem odsetek kwotę 738 złr. 06 cnt.) jest przyczyną, że znaczną część naszych dochodów wierzycielom naszym odstępywać musimy.

Opierając się zresztą na wywodach w sprawozdaniu przez Dyrekcyą przedłożonych, mniemamy, że korzyść należenia do naszego Towarzystwa widoczną jest dla członków pomimo, iż dotąd z faktycznym lecz stale zmniejszającym się niedoborem walczyć musimy.

Stąd téż nie wątpimy że Szan. Zgromadzenie chętnie przychyli się do wniosków komisyi kontrolującéj, które niniejszém przedkładamy:

a) Walne Zgromadzenie raczy uchwalić: aby całą bilansem wykazaną stratę przenieść na rachunek następnego roku administracyjnego.

b) Walne Zgromadzenie raczy w myśl §, 65 statutu odpisać od udziałów 21·85% w stosunku do kwoty, którą po dzień zamknięcia rachunków wpłaconą być powinna, tym członkom, którzy w terminie statutem przepisanym wystąpienie swoje z Towarz. naszego zgłosili.

c) Walne Zgromadzenie raczy Dyrekcyi udzielić absolutorym z czynności i rachunków za czas od 1. stycznia 1877. do 30. kwietnia 1878. roku.

Wszystkie trzy wnioski komisyi — przyjęło walne zgromadzenie po krótkiéj dyskusyi.

Do projektowanéj zmiany statutu, zdążającéj do wprowadzenia roku administracyjnego od 1. lipca do 30. czerwca każdego roku w miejsce roku słonecznego nie przyszło dla braku kompletu, do zmian statutu potrzebnego.

Wybór dyrektora p. Konstantego Kluszenki został przez zgromadzenie jednomyślnie zatwierdzony.

Do Rady zawiadowczéj zostali wybrani pp. Andrzejowski Karol, Prof. Teofil Ciesielski, w miejsce pp. Kluczenki i Dr. Baucha — w miejsce zaś wylosowanych 7 członków ponownie pp. Feliks Bieńkowski, Prof. Oskar Fabian, Dr Antoni Pawlikowski, Adolf Stroner i Dr. A. Zgórski — na nowo zaś pp. Radca sądowy Mayer i Jan Barański.

Regulamin Rady zawiadowczéj Towarzystwa zaliczkowego w Birczy, uchwalony na posiedzeniu z dnia 14. stycznia 1878 r. *)

§. 1. Rada zawiadowcza odbywa celem załatwienia swych czynności raz na dwa miesiące posiedzenie zwykłe w lokalu Towarzystwa.

§. 2. Posiedzenie zwołuje prezes lub jego zastępca za rozesłaniem pisemnego zaproszenia do członków Rady przynajmniéj na jeden dzień przed zaproszeniem. W zaproszeniu têm ma być zamieszczony porządek dzienny spraw do uchwał Rady przedstawić się mających.

§. 3. Członkowie Rady zawiadowczéj obowiązani są na wyznaczoną godzinę przybyć, lub powody niemożności przybycia przed posiedzeniem prezesowi na piśmie podać. W razie przeciwnym podpadają jednorazowéj grzywnie w kwocie 2 złr. w. a. przez przewodniczącego nałożyć się mającéj, a przypadającéj na fundusz rezerwowy. Grzywna ta ma być ściągniętą w razie niezapłacenia do dni 30 z udziału członka.

§. 4. Posiedzenia odbywają się tajnie. W sprawach zaś w §. 36. statutów Towarzystwa objętych zaproszeni być mają równie w sposób w §. 2. wskazany, członkowie Dyrekcyi Towarzystwa.

§. 5. Posiedzeniom przewodniczy prezes, lub jego zastępca, zaś sekretarz, lub tegoż zastępca prowadzi protokół obrad. W razie, gdyby przewodniczący w kwestyi osobistéj głos zabrać, lub w ogóle wnioski jakie stawiać chciał, winien zdać przewodnictwo swemu zastępcy.

§. 6. Po wyczerpaniu porządku dziennego wolno jest członkowi Rady stawiać wnioski samoistne. Wniosek taki, jeżeli nad takowym ma być dyskusya otwarta, musi być przynajmniéj przez dwóch członków Rady poparty.

§. 7. Każdy członek przed zabraniem głosu winien jest zgłosić się o to poprzednio do prowadzącego pióro sekretarza i dopiéro po udzieleniu mu głosu przez przewodniczącego głos zabrać. Wykraczającym przeciw temu posta-

*) Regulamin ten ogłaszamy na żądanie Towarzystwa w Birczy têm chętniéj, że zawiéra on niektóre bardzo praktyczne postanowienia, jak np. w §. 3., i że uznajemy potrzebę, aby regulaminy dla Rad zawiadowczych istniały. Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie oddawna już posiada regulamin dla swojéj Rady zawiadowczéj. (Przyp. Red. Zw.).

nowieniu winien przewodniczący głos odebrać. W jednéj sprawie nie wolno członkom więcéj jak trzy razy głos zabiérać.

§. 8. Po zamknięciu dyskusyi nie wolno więcéj głosu zabiérać, wyjąwszy dla wyjaśnienia w sprawie osobistéj.

§. 9. Z wniosków postawionych ma przewodniczący najprzód wnioski najdaléj idące, pod głosowanie poddać.

§. 10. Uchwały zapadają absolutną większością głosów; głosowanie zaś odbywa się przez podniesienie rąk lub kartkami, jeżeli tego przynajmniéj 3 członków Rady zażąda.

§. 11. Zapadłe uchwały zapisane być mają w protokole posiedzenia. Członkowi Rady niezgadzającemu się z zapadłą uchwałą wolno jest żądać wpisania swojego votum separatum.

§. 12. Czynności Rady zawiadowczéj wynikające tak w skutek powziętych uchwał, jako téż z ogólnego jéj zakresu działania, załatwiają pojedyńczy członkowie, jako referenci komisyi według następujących postanowień.

§. 13. Rada zawiadowcza wybiéra po pierwszém Walném zgromadzeniu każdego roku celem dokładniejszego załatwienia przedmiotów do jéj zakresu należących następujące komisye, a to:

1. komisyą lustracyjną, czyli kontrolującą składającą się z dwóch członków, i

2. komisyą administracyjną z 3 członków.

Zadaniem tych komisyj jest:

a) przygotowywać wnioski, które Radzie zawiadowczéj d, rozpoznania i decyzyi przedstawione być mają;

b) czuwać nad wykonaniem uchwał do jéj zakresu należących; i

c) przedkładać odnośne sprawozdania do uchwały pełnéj Rady zawiadowczéj.

§. 14. Komisya kontrolująca obowiązaną jest przynajmniéj raz na trzy miesiące przedsiębrać szkontro kasy i wszelkich czynności Dyrekcyi, zaś z końcem roku administracyjnego przedstawić Radzie zawiadowczéj sporządzony przez Dyrekcyą roczny obrachunek i bilans, tudzież szczegółową inwenturę majątku Towarzystwa.

§. 15. Do zakresu komisyi administracyjnéj należy stawianie wniosków, względem

a) przyjmowania i oddalania urzędników Towarzystwa, regulowania ich płac i wynadgrodzeń;

b) ustanowienia remuneracyi i tantiemy dla wszystkich funkcyonaryuszów Towarzystwa;

c) względem wykluczenia członków;

d) chwilowego suspendowania urzędników Towarzystwa, i nareszcie

e) względem asygnowania do kasy Towarzystwa wszelkich wypłat.

§. 16. Prezes Rady zawiadowczéj kieruje biurem i czuwa nad czynnościami wybranych komisyi, przeto:

a) odbiéra wszelkie pisma i podania do Rady zawiadowczéj wnoszone, i rozdziela pomiędzy członków stosownie do ich referatów;

b) prowadzi protokół pism wchodzących i wychodzących;

c) zwołuje posiedzenia Rady i przewodniczy takowym; nareszcie

d) podpisuje wspólnie z sekretarzem powzięte uchwały, jako téż wszelkie pisma od Rady zawiadowczéj wychodzące.

§. 17. W razach potrzeby nagłéj, lub wykrytych nieporządków, przysłuża prezesowi Rady zawiadowczéj prawo zarządzenia wszelkich środków zaradczych, któreby zabezpieczenie majątku i prawidłowe prowadzenie interesów Towarzystwa na celu miały, tudzież przedsięwzięcia nadzwyczajnego szkontrum kasy za przybraniem dwóch członków Rady. Obowiązany jednak będzie w takim razie zatwierdzenie poczynionych rarządzeń w Radzie zawiadowczéj wyjednać.

§. 18. Członkowie Rady zawiadowczéj odpowiadają solidarnie w obec Towarzystwa za wszelkie straty, jakieby Towarzystwo w skutek niedopełnienia przez nich obowiązuów poniosło, a które przez wypełnianie obowiązków kontroli lub innych ze strony Rady zawiadowczéj uniknąć było można.

Bronisław Malisz mp. *Dr. Władysław Bodyński* mp.
sekretarz. prezes.

Bilanse Stowarzyszeń zarobkowych za rok 1877.

Lwów. Towarzystwo spożywcze. Rachunek strat i zysków. A. Straty. Koszta administracyjne: 5.625·34; koszta handlowe, kancelaryjne i różne drobne: 881·39; Procenta: 738·06; 10% na umorzenie kosztów założenia: 117·22; 10% na umorzenie kosztów inwentarza: 142·94; 10% na umorzenie kosztów urządzenia: 20·31; strata na drzewie rąbaém: 97·27; strata z rachunków r. 1876: 968·82; strata przeniesiona z roku 1876: 1.878·34; razem: 10.469·69. B. Zyski. Ze sprzedaży towarów i asygnat towarowych: 8.508·55; 36% od udziałów członków wypisanych: 169·71; 10% dywidendy od udziału w Towarzystwie zaliczkowém: 12·93; straty: 1.778·50; razem: 10.469.69. Bilans. Stan czynny. Gotówka: 322·34; zapas towarów w mag.: 3.938·73; zapas towarów w sklepie: 2.890·85; zapas drzewa w stosach: 1.264·—; zapas drzewa rąbanego: 5·—; zapas materyałów do wypiekania chleba: 799·97; zapas znaczków naftowych: 30·13; zapas ruchomości i potrzeb handlowych: 409·15; udział w Towarz. zaliczkowém: 400·93; zaliczki: 361·66; Dług funduszu zakupna realności: 10·54; Dłużnicy do rachunku towarów: 168·82; dłużnicy do rachunku inwentarza: 102·—; dłużnicy do rachunku lokalu: 150·—; dłużnicy do rachunku drzewa: 116·27; dłużnicy do rach. wpisowego: 4·—; dłużnicy do rachunku udziałów od członków wypisanych: 9·64; dłużnicy do rachunku chleba: 251·48; naprzód zapłacone procenta: 18·69; naprzód zapłacony czynsz: 105·—; koszta założenia: 1.055·03; koszta urządzenia: 182.84; koszta inwentarza: 1.303·79; dług z tytułu administracyi drzewa: 70·34; fundusz zakupna realności: 433·49; strata: 1778·50; razem: 16.183·19. Stan bierny. Wpisowe: 398·—; udziały: 4.067·25; dług w Tow. zaliczkowém rachunek A. i B. 4.970·—; procenta dłużne: 175·95; akcepta: 838·—; dług w gal. Banku kred.: 300·—; kaucye: 500.—; wierzyciele magazynu: 3.759·98; dług za mąkę: 689·50; wierzyciele z tytułu udziałów: 40·48; fundusz zakupna realności na książeczce Tow. zaliczkowego: 444·03; razem: 16.183·19.

Z powodu rachunków miesięcznych za maj, które w następnym numerze podamy, wydajemy ten podwójny numer o 6 kolumnach — aby następny pojedyńczy również 6 kolumn mógł zawiérać.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski. Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.